

РЕШЕНИЕ

№ 29

гр. Пазарджик, 13.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК в публично заседание на двадесет и трети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Венцислав Г. П.

при участието на секретаря Ана Здр. Ненчева
като разгледа докладваното от Венцислав Г. П. Търговско дело №
20225200900190 по описа за 2022 година

Предявен е иск от Й. Г. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. П., ул. „А. С. А.“ № **, чрез адв. Т. от **, със съдебен адрес: гр. С., р-н В., ул. „А. Р.“ № **, срещу „З Д Б. И.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., р-н Л., ул. „Д. Б.“ № **, за заплащане на обезщетение в размер на **60 000 лева** – частично от 80 000 лева за претърпените неимуществени вреди – болки и страдания от настъпило на *** г. ПТП по вина на С. П. К., управлявал л. а. М ** **, рег. № ****, ведно със законната лихва от 10.03.2022 г. до окончателното плащане на сумата, на основание чл. 432, ал. 1 от КЗ. В писмената си защита по чл. 149, ал. 3 от ГПК ищецът, чрез адв. Т. променя искането си относно началния момент за заплащане на законната лихва, а именно от датата на завеждане на сметата пред ответника.

Предявените искове се основават на следните **фактически твърдения**:

В исковата молба се твърди, че на *** г., около 16:40 ч., на ул. „Д. Б.“, на изхода на база А. в гр. П. е настъпило ПТП между л. а. М ** ** с рег. № ****, управляван от С. П. К. и велосипедиста Й. Г. Г. - ищеца по делото. Автомобилът настига и блъска отзад движещия се вдясно по пътното платно велосипедист, като единствено поставената каска и обезопасително облекло (жилетка) са попречили същият да не пострада по-тежко. Ищецът получил счупване на бедрената става и ребрата. Съставен бил констативен протокол за

ПТП с пострадали лица № *** г. на ОДМВР - П.. По случая било образувано и досъдебно производство ЗМ № *** г. на ОДМВР - П., респ. прокурорска преписка № *** г. на РП - П.. Пострадалият бил откаран в МБАЛ П. АД, където е хоспитализиран за периода от *** г. до 19.11.2021 г. Подробно се описват получените вследствие на инцидента телесни увреждания. На **09.12.2021** г. ищецът предявил претенциите си за заплащане на обезщетение пред застрахователя ответник, но последният отказал такова. Моли за уважаване на иска с присъждане на разноски. Посочва се и банкова сметка по чл. 127, ал. 4 от ГПК - IBAN *****, с титуляр адв. Д. Т..

В срока по чл. 367, ал. 1 от ГПК ответникът, чрез адв. М. Г. от ** е депозирал отговор на исковата молба, в която сочи, че оспорва обективно съединените искове за обезщетение за имуществени и неимуществени вреди по основание и размер (следва да се отчете, че претенция за имуществени вреди няма). Оспорва се механизма, както и материалната доказателствена сила на КП за ПТП. Оспорва се вината на водача на М. Оспорва се тежестта на травмите. Прави се и възражение за съпричиняване, тъй като ищецът при пресичане на пътното платно не е подал сигнал, не се е съобразил с приближаващия го лек автомобил и така се е поставил в повишен риск, тъй като не се е съобразил с останалите участници в движението. Оспорва се и акцесорния иск.

В срока по чл. 372 от ГПК е постъпила допълнителна искова молба, в която се заявява, че оспорва възраженията на ответника, като счита същите за изцяло бланкетни и недоказани.

Постъпил е в срока по чл. 373 от ГПК допълнителен отговор на ДИМ, в който се излага, че се поддържа изложеното в отговора. Излага се, че след като няма предявен иск за имуществени вреди, представените доказателства за направени разходи са неотносими за делото.

По допустимостта на производството:

Легитимацията на страните съответства на твърденията на ищеца за претърпени вреди от деликт и застрахована гражданска отговорност на делинквента при ответника-З Д.

Сезиран е родовокомпетентният съд – чл. 104, т. 4 от ГПК.

Съдът приема, че надлежно е упражнено правото на иск, доколкото ищецът е провел описаната в чл. 498, ал. 1 и ал. 3 от КЗ процедура за разглеждане на претенциите му пред застрахователя, като го е сезирал с искане за заплащане на обезщетение досежно процесния инцидент с подаване

на молба, получена на 09.12.2021 г., респ. застрахователят е отказал плащане.

Съдът е изискал служебно информация относно хода на наказателното производство, като с писмо вх. № 3735/20.04.2023 г. РП – П., респ. писмо на РП – П. от 03.01.2024 г. с вх. № 63/04.01.2024 г. (погрешно изписано 2023 г.) се уведомява, че по прокурорска преписка № *** г. няма лице, привлечено в качеството на обвиняем, с което съдът приема, че не са налице процесуални пречки за разглеждане на делото.

Съдът счита, че в случая претенцията на ищеца за присъждане на законната лихва за забава представлява материалноправна увеличаваща последица от евентуалното уважаване на иска за обезщетение и не се предявява като самостоятелен иск по чл. 86 от ЗЗД, поради което ищецът не е длъжен да сочи размер на търсената лихва. Независимо от изложеното, съдът не може да приеме за допустимо направеното от ищеца едва с писмената защита по чл. 149, ал. 3 от ГПК искане относно началния момент на претендираната лихва, т. е. вместо 10.03.2022 г. да бъде 09.12.2021 г.

Това е така по аргумент от мотивите, изложени в т. 11 от ТР № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС:

Съдебните прения дават процесуалната възможност на страните да анализират доказателствата и да изложат своите фактически и правни заключения във връзка със спорното право. До приключване на устните състезания се стига, когато страните са изчерпили всички съображения, които желаят съдът да вземе предвид при постановяване на решението. След тази фаза на процеса съдът постановява своя съдебен акт, а страните вече не могат валидно да въвеждат нови искания, нито да ангажират нови доказателства, дори и те да са във връзка с поддържаното им становище по време на процеса. Тази забрана обезпечава приложението на основни принципи на исковия процес – равенството на страните, равно право на защита и състезателност, установени с чл. 8 и 9 от ГПК.

На изложеното основание, съдът приема, че единственото валидно искане от ищеца за присъждане на законна лихва е 10.03.2022 г., така както е изложено в исковата молба.

Съдът приема от **фактическа и правна страна** следното:

На основание чл. 146, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ГПК, съдът е приел за безспорно и ненуждаещо се от доказване, че между ответника и С. П. К., към датата на инцидента - *** г., е налице сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, както и че ищецът е провел описаната в чл.

498, ал. 1 и ал. 3 от КЗ процедура за разглеждане на претенциите му пред застрахователя, като го е сезирал с искане за заплащане на обезщетение досежно процесния инцидент с подаване на молба, получена на 09.12.2021 г., респ. застрахователят е отказал плащане.

По делото е прието заверено копие от ДП № **** г. на ОД на МВР - П., респ. прокурорска преписка № *** г. на РП - П., касаещи процесния инцидент, вкл. съдът е изискал и протокол от проведения по наказателното производство следствен експеримент. Всичко това, както и приетата по делото медицинска документация е анализирана, коментирана и обобщена в изготвените заключения от вещите лица.

В тази връзка, с оглед на възраженията на ответника, съдът счита за необходимо да уточни за страните кои от приетите доказателства в наказателното досъдебно производство може да съобразява и цени в настоящото гражданско производство, предвид изискванията на ГПК и утвърдени в съдебната практика правила. Основен принцип в гражданския процес е този за непосредственост и публичност при разглеждане на делата – чл. 11 от ГПК. Съдебната практика приема, че ако самото дело (преписката) бъде допуснато като доказателство и събрано чрез прилагането му от гражданския съд, могат да се ползват намиращите се по него писмени доказателства. Писмените доказателства по приложени към делото други дела и преписки, се считат представени и събрани от съда с прилагането на делото. За да може съдът да се позове на експертното заключение по поставен въпрос, който безспорно изисква специални знания, е необходимо допускането на това доказателствено средство по инициатива на страните или служебно от съда и надлежното му събиране в рамките на исковото производство пред инстанциите по същество. За включването на заключението на вещото лице в доказателствения материал по делото е необходимо същото да бъде събрано чрез изслушване на същото лично от съда, поради това даденото по друго дело заключение не може да се използва по делото. Ето защо, съдът не следва да обсъжда, нито да основава решението си на заключение на вещи лица, събрани в други производства, а не по конкретното дело по установения от ГПК ред – в този смисъл Решение № 309/13 от 04.06.2014 г. на ВКС по гр. дело № 1354/2012 г., IV г. о., Решение № 265/10.09.2012 г. на ВКС по гр. д. № 703/2011 г., IV г. о., Решение № 35/30.04.2018 г. на ВКС по гр. д. № 872/2017 г., II г. о., Решение № 3684 от 29.X.1959 г. по гр. д. № 6132/59 г., I г. о.

Като обобщение, доколкото съдът е приложил към настоящото дело

наказателното (досъдебно) производство, то събраните в него писмени доказателства могат да се ценят и от гражданския съд, като изготвените (в наказателното производство) експертизи следва да се проверят от гражданския съд при спазване принципа на непосредственост по чл. 11 от ГПК, което налага съдът да назначи вещо лице, което да бъде призовано и при спазване на изискванията на чл. 200 от ГПК да даде своето заключение под страх от наказателна отговорност.

От събраните по делото гласни доказателства се установи следното:

Свидетелят С. П. К. дава показания, че е участвал в процесното ПТП, като водач на л. а. М. Прибирал се към вкъщи около 16:30 часа, когато на пътя забелязал колело, което било застанало перпендикулярно на средата на платното за движение на автомобила. Водачът бил възседнал колелото, но не бил тръгнал в движение. Не е подавал знак, че ще пресича, поради което свидетелят е решил да го заобиколи, но понеже и колелото тръгнало се ударили. За да избегне удара, навлязал в насрещното платно, но и това не било достатъчно. Заявява, че се е движел с около 40 км/ч. Сигурен е, че колоездача го е видял, не знае защо е тръгнал да пресича въпреки това.

Свидетелят Г. Л. Г. дава показания, че не е бил свидетел на инцидента, но няколко минути след това той и негови колеги отишли на място, когато видели ищеца с каска за колело и жълта жилетка. Той така се обличал.

Свидетелят П. Г.а Ш., сестра на ищеца, дава показания, че е посетила ищеца след инцидента в болницата. Имал счупени ребра. Притеснявали се, тъй като ищецът имал операция на крака от преди това и докторът се съмнявал да не са се разместили имплантите. Около Нова година вече бил на крака с патерици. Бил затворен в себе си, не е толкова контактен, както преди.

Свидетелят Г. А. Ш., племенник на ищеца, дава показания, че живее заедно с ищеца, помагал му при възстановяването след инцидента. След като ** му бил изписан от болницата, същият първоначално не можел да става от леглото, бил стресиран, забравял си мисълта. И в момента бил така.

От приетото по делото заключение на вещите лица инж. В. Ф. и д-р П. М. по допуснатата КСАвТМЕ, се установява следното:

В медицинската част:

От настъпилото на *** г. ПТП ищецът е претърпял следните травматични увреждания: счупване на три ребра вляво (8-мо, 9-то и 11-то) без дислокации; счупване на ставната ямка на лявата тазобедрена става, без изкълчване на ставата; рани, изискващи хирургична обработка и разкъсно-

контузни рани по лицето, лявата ръка и лявото коляно; кръвонасядания и травматични отоци по главата и тялото. Проведено е оперативно лечение - закрито наместване на главичката на лявата бедрена кост в ставната ямка.

Счупването на ставната ямка на лявата тазобедрена кост е причинило на ищеца трайно затрудняване на движенията на левия долен крайник. Предвид че счупването е без луксация (изкълчване) на тазобедрената става, оздравителният процес е завършил за около 4 месеца и половина. В първите два месеца кракът не следва да се натоварва, а придвижването се извършва с помощни средства. Счупването на ребрата е причинило трайно затрудняване на движенията на снагата за период около 2 месеца и половина. През това време е имало спонтанна болезненост при движение, засилваща се при обръщане в леглото, ставане, завъртане и т. н. Останалите мекотъканни травми са оздравели за около 2 – 3 седмици. Към момента ищецът няма оплаквания, свързани с получените травми. Налице са ръбци от зараснали рани по лявата челнослепоочна област на лицето с дължина от 1 см. и по дясната тилна област с дължина от 2 см.

В автотехническата част:

Експертът отбелязва, че местопроизшествието не е запазено, тъй като след сблъсъка водачът на МПС е закарал ищеца в МБАЛ П.. Механизмът на произшествието се описва така:

На *** г. около 16:20 часа, при ясно време и суха пътна настилка, в гр. П., на ул. „Д. Б.“, на изхода на града в посока към с. М., между л. а. М ** **, рег. № *** (по-нататък само М), управляван от С. П. К. в посока към с. М. и велосипедиста Й. Г. Г. настъпва ПТП. Участъкът от пътя е в завой, като непосредствено след него има отбивка вдясно по посока на движение на автомобила (преди отбивката на повече от 55 метра се установява, че е поставен пътен знак А27 „Кръстовище с път без предимство отдясно“). Пътното платно е с ширина 9 метра, като лентите за движение са широки по 4.50 метра всяка. Налична е хоризонтална маркировка тип М1 единична непрекъсната линия, разделяща двете ленти за движение в района на завоя и преминава в единична прекъсната тип М3 в района на отбивката. Водачът С. К. управлявал л. а. М по ул. „Д. Б.“ в гр. П. в посока към изхода на града със скорост около 60 км/ч. Велосипедистът Й. Г. управлявал велосипеда по черен път, разположен югозападно от главния път, като позиционира същия на края на пътното платно, като в този момент той е на велосипеда и се подпира с крак. С оглед ограничената наляво от него видимост към пътното платно, навлиза в дясната лента (лентата, по която се движи процесният автомобил)

на около 1.5 – 2 метра, побутвайки с крак велосипеда. Оглежда се и не забелязва приближаващия автомобил и предприема ускоряване с въртене на педалите, като навлиза под ъгъл, пресичайки пътното платно, за да заеме лявата лента в посока гр. П.. В момента на потегляне на велосипеда автомобилът се намира на около 49 метра от мястото на удара, т. нар. линия на видимост. Опасната зона, дефинирана като пълният спирачен път от възникване на опасността до спиране на автомобила е определена от автоексперта като дистанция от около 44 – 45 метра. Водачът С. К. възприема от тази дистанция велосипедиста и вместо да намали скоростта, решава да го заобиколи отляво като насочва автомобила към лявата лента. Велосипедистът ускорява на пътното платно като достига скорост от 10 км/ч. Когато той достига до средата между двете пътни платна, водачът на МПС реагира на екстрено спиране. Доколкото водачът предприема спиране и едновременно с това отклоняване наляво с цел да заобиколи велосипедиста, а последния продължава своето движение, траекториите на двамата участници се пресичат около средата на лявата лента за насречно движение и настъпва удар. Към момента на удара скоростта на МПС е около 28 км/ч. Ударът във велосипеда настъпва в неговата средна част, около оста и над педалите, а за автомобила – в неговата предна дясна част в областта на десния преден калник и дясната ъглова част на бронята. Велосипедистът е отхвърлен от автомобила и пада на пътното платно, като при това обхождане тялото се удря и в дясното странично огледало на МПС.

Направен е анализ, ако МПС се е движело с максимално разрешената за населеното място скорост от 50 км/ч, при установена (при тази скорост) опасна зона от 33.5 метра и линия на видимост от 49 метра, при своевременна реакция на водача за спиране, произшествието е било напълно предотвратимо.

Две са причините за настъпване на ПТП от техническа гледна точка:

Първо, при наличие на пътен знак А27 водачът е следвало да предвиди появата на опасност и да намали скоростта или спре в собствената си лента, без да пресича единичната непрекъсната линия и навлиза в лентата за насречно движение, където е настъпил ударът.

Второ, велосипедистът е навлязъл по пътното платно и в лентата за движение на МПС, в момент в който двамата не са имали видимост един към друг. Същият не е подбрал безопасна позиция в кръстовището, от която да има по-добра видимост към пътното платно, непрекъснато да наблюдава движението по главния път и правилно да прецени скоростта и дистанцията

на идващите отляво и отдясно МПС.

В откритото съдебно заседание вещите лица са категорични, че съпоставени повредите, които са настъпили в предната дясна част на автомобила и тези по велосипеда, свидетелстват, че велосипедистът е бил върху велосипеда и го е управлявал, а не го е бутал. Ако велосипедът беше бутан, т. е. ако ищецът не е бил възкачен върху него и съответно тежи със собственото си тегло върху него, то не би се получила тази голяма деформация по велосипеда. Същата се получава тогава, когато ударът е под центъра на тежестта и се получава огъване на велосипеда. При другите варианти на бутане велосипедът щеше да бъде отхвърлен, но нямаше да се получи това деформиране.

Съдът е преценил, че на основание чл. 201 от ГПК следва да допусне **повторно заключение в автотехническата част**, доколкото възниква съмнение по някои въпроси относно механизма на ПТП.

В заключението на вещото лице инж. В. М. отново се подчертава, че местопроизшествието не е било запазено веднага след инцидента. Прави се извод, че М, управляван от С. К. по ул. „Д. Б.“ (път с предимство) се движел със скорост от около 50 – 60 км/ч. Междувременно от черен път (без предимство) отдясно в ул. „Д. Б.“ приближавал велосипедистът Й. Г.. Видимостта един към друг от позициите и на двамата участници е силно ограничена както от вертикалния профил на пътя, така и в хоризонтален план от разлистената растителност (вж. снимка стр. 8 от заключението). След като навлязъл в ул. „Д. Б.“, ищецът спрял в дясната лента, по която приближавал автомобила, възседнал велосипеда, подпирайки се с крак, за да се огледа. Видимостта между двете ППС била около 45 – 50 м. Понеже велосипедистът бил спрял на пътя, водачът на МПС се отклонил леко наляво, за да го заобиколи (разчитайки, че е бил видян от ищеца), но внезапно велосипедистът, набирайки скорост, тръгнал и пресякъл пътя му. Водачът К. реагирал незабавно с допълнително отклонение на автомобила наляво, навлизайки в лентата за насрещно движение на около 1.2 – 2 метра, като предприел и екстрено спиране, но въпреки това настъпил удар. Автомобилът се движел със скорост от около 14-15 км/ч в момента на удара. Според експерта, причина за настъпване на ПТП е небезопасното и внезапно потегляне на велосипедиста, който целял да завие наляво по ул. „Д. Б.“, пресичайки лентата за движение на движещия се по път с предимство л. а. М. При изслушването на вещото лице в открито съдебно заседание, отново се дава отговор, че при скорост до 50 км/ч ударът е бил предотвратим (спирачен

път от около 36 метра).

Правни изводи:

Предявени са искове по чл. 432, ал. 1 от КЗ.

Съгласно посочената разпоредба, увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" при спазване на изискванията на чл. 380 от КЗ.

В производството по иск с правно основание по чл. 432, ал. 1 от КЗ върху ищеца лежи доказателствената тежест да установи: противоправно поведение от страна на делинквента; вреда; причинна връзка между деяния и вреда; вина (която се презумира при установено авторство); наличие на валидно застрахователно правоотношение между сочения делинквент и ответното З Д по задължителна застраховка „ГО“ на автомобилистите; настъпване на застрахователното събитие като юридически факт, порождащ отговорността на застрахователя.

Отговорността на застрахователя за заплащане на обезщетение за вреди произтича от сключения застрахователен договор, а не от непозволеното увреждане. Тази гражданска отговорност е функционално обусловена от отговорността на прекия причинител на застрахователното събитие, обстоятелство което обуславя отговорност на застрахователя за всички причинени от него вреди и при същите условия, при които отговаря самият причинител на вредите.

По делото е безспорно наличието към датата на процесното ПТП на валидно застрахователно правоотношение между водача на л. а. М С. К. и ответното дружество по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

По делото също така не е спорно, изрично е посочено и в двете заключения по САвТЕ, че движещите се пътни превозни средства по ул. „Д. Б.“ са с предимство, за което е бил наличен пътен знак А27 „Кръстовище с път без предимство отдясно“, а излизащият от черен път ищец-велосипедист респективно е без предимство.

Според чл. 20, ал. 2 от ЗДвП, водачите на пътни превозни средства са длъжни при избиране скоростта на движението да се съобразяват с атмосферните условия, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство, с превозвания товар, с характера и интензивността на движението, **с конкретните условия на видимост**, за да бъдат в състояние

да спрат пред всяко предвидимо препятствие. Водачите са длъжни да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне **опасност** за движението. Същевременно, съгласно чл. 21, ал. 1 от ЗДвП, при избиране скоростта на движение на водача на пътно превозно средство, кат. В, е забранено да превишава скорост от 50 км/ч в населено място.

Анализираният в заключението на вещите лица механизъм на ПТП категорично сочи, че водачът на л. а. М С. К. е управлявал автомобила със скорост над разрешената за населеното място от 50 км/ч (първото вещо лице сочи 60 км/ч, а второто между 50 и 60 км/ч). Установи се, че при скорост на автомобила в разрешените стойности, а именно до 50 км/ч, инцидентът е нямало да настъпи, тъй като водачът е щял да преустанови автомобила си преди да настъпи удар. Това води до извод, че С. К. е управлявал МПС с несъобразена скорост, което му е попречило да намали скоростта или да спре при възникването на опасността, с което виновното и противоправно поведение на водача на Ма са доказани.

По възражението за съпричиняване от страна на пострадалия:

Съгласно чл. 51, ал. 2 от ЗЗД обезщетението за вредите, причинени на увредения може да се намали, ако сам той е допринесъл за настъпване на вредоносния резултат.

Обективният характер на съпричиняването е признат изрично от Върховния съд в т. 7 ППВС № 17/1963 г., което има характер на задължителна съдебна практика по смисъла на чл. 280, ал. 1, т. 1 от ГПК. С цитираното постановление Пленумът на Върховния съд е приел със задължителна за съдилищата в Република България сила, че обезщетението за вреди от непозволено увреждане се намалява, ако и самият пострадал е допринесъл за тяхното настъпване, като се преценява единствено наличието на причинна връзка между поведението му и настъпилия вредоносен резултат, а не и вината.

Възражението се основава на поведението на пострадалия ищец, който при пресичане на пътното платно не е подал сигнал, не се е съобразил с приближаващия го лек автомобил и така се е поставил в повишен риск, тъй като не се е съобразил с останалите участници в движението.

В трайната съдебна практика се приема, че само по себе си нарушението на установените в ЗДвП и ППЗДвП правила за движение по пътищата не е основание да се приеме съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия, водещо до намаляване на дължимото се за същия

обезщетение. Необходимо е нарушението да е в пряка причинна връзка с настъпилия вредоносен резултат, т. е. последният да е негово следствие, тъй като приложението на правилото на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД е обусловено от наличието на причинна връзка между вредоносния резултат и поведението на пострадалия, с което той обективно е създал предпоставки и/или възможност за настъпване на увреждането. Застъпено е становището, че приносът трябва да е конкретен – да се изразява в извършването на определени действия или въздържане от такива от страна на пострадалото лице, както и да е доказан, а не хипотетично предполагаем (Решение № 16/4.02.2014 г. на ВКС по т. д. № 1858/2013 г., I т. о.).

Съгласно чл. 50, ал. 1 от ЗДвП, на кръстовище, на което единият от пътищата е сигнализиран като път с предимство, водачите на пътни превозни средства от другите пътища са длъжни да пропуснат пътните превозни средства, които се движат по пътя с предимство.

Установи се по делото, че ищецът не е съобразил позиционирането на велосипеда и излагайки се на риск е застанал на пътната лента, по която се е движел и процесният лек автомобил, в момент, в който двамата участници не са имали видимост един към друг. Това поведение не може да бъде оправдано с оглед установената към него момент растителност, която е пречела на видимостта, предвид че ищецът също е следвало да очаква движение от превозни средства по пътя, а заставането му на пътното платно е повишавало риска от настъпване на пътено произшествие. Предприемайки потегляне с велосипеда, без да се съобрази със скоростта на приближаващото го превозното средство, движещо се по път с предимство, ищецът е нарушил и общата разпоредба на чл. 25, ал. 1 от ЗДвП, регулираща маневрите, според която, водач на пътено превозно средство, който ще предприеме каквато и да е маневра, като например да заобиколи пътено превозно средство, да излезе от реда на паркираните превозни средства или да влезе между тях, да се отклони надясно или наляво по платното за движение, в частност за да премине в друга пътна лента, **да завие надясно или наляво за навлизане по друг път** или в крайпътен имот, **преди да започне маневрата, трябва да се убеди**, че няма да създаде опасност за участниците в движението, които се движат след него, преди него или минават покрай него, и да извърши маневрата, като се **съобразява** с тяхното положение, посока и скорост на движение.

И двете заключения на вещите лица - автоексперти категорично сочат, че поведението на ищеца е една от причините за настъпване на ПТП (дори второто вещо лице приема, че небезопасното и внезапно потегляне на

велосипедиста е основна причина за инцидента). С оглед изложените по-горе мотиви относно противоправното и виновно поведение на водача К., съдът не споделя извода на инж. М., но независимо от това, възражението на ответното дружество за съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия се явява основателно, като съдът приема, че обезщетението за обезвреда следва да се редуцира с 1/3.

По размера на обезщетението за неимуществени вреди:

Вредата представлява промяна на имуществото, правата, телесната цялост и здраве, душевност и психическо състояние на човека. Вредата (имуществена или неимуществена) е елемент от фактическия състав на непозволеното увреждане. Вредите са не само основание за отговорността при непозволено увреждане, но и определят размера на обезщетението.

Обезщетението за неимуществени вреди с оглед приложението на чл. 52 от ЗЗД и критериите, за определянето му по справедливост, следва да отчита както общо-икономическата и социална рамка на равнището на живот към датата на ПТП – **2021** г., така и че тя е фон на проявление на конкретна неимуществена вреда за конкретния ищец. Моралните вреди са индивидуално определими и паричното обезщетение за тях следва да съответства на необходимото за преодоляването им. Не е пряка проява на справедливост, а е в дисхармония със справедливостта, определяне на парично обезщетение по-голямо от необходимото за обезщетяване на претърпените вреди.

В случая обективните данни, събрани по делото са, че от процесния инцидент на **17.11.2021** г. пострадалият Й. Г. (на ** г. към датата на увреждането) е получил счупване на три ребра вляво (8-мо, 9-то и 11-то) без дислокации; счупване на ставна ямка на лява тазобедрена става, без изкълчване на ставата; разкъсно-контузни рани по лицето, лявата ръка и лявото коляно; кръвонасядания и травматични отоци по главата и тялото. Възстановяването на ищеца е протекло за период от около 4 месеца и половина, оздравителният процес е приключил успешно, като липсват данни за остатъчни травматични последици. Установеният белег по лявата челнослепоочна област на лицето на ищеца е с дължина от 1 см и е видим, като въпреки че същият не може да се приеме, че загрозява в значителна степен увредения, води към определяне на по-висок размер на обезщетението. Отчитайки тези обстоятелства наред с вида на получените травматични увреждания, периода на възстановяване, времето през което са търпени болки – първоначално интензивни с постепенно затихване, изживеният стрес и емоционален дискомфорт от промяна начина на живот за периода на

възстановяване, искът за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди се явява доказан по основание, като за определяне размера на обезщетението от значение е създаденият от съдебната практика ориентир (вж. напр. Решение № 206/29.04.2022 г. на Пловдивския апелативен съд по в. т. д. № 125/2022 г. – ПТП **2019** г., три счупени ребра, с премахване на слезката, голяма кръвозагуба в коремната кухина – 65 000 лева; Решение № 50109 от 11.10.2022 г. на ВКС по т. д. № 1235/2021 г., II т. о. – ПТП **2019** г. 5 счупени ребра, вертеропластика на прешлен с поставяне на костен цимент, невъзможност за самостоятелно обслужване в период от 4 месеца – 80 000 лв.; Решение № 50049 от 02.06.2023 г. на ВКС по т. д. № 656/2022 г., I т. о. – ПТП **2019** г., счупване на дясна ключица, възстановяване около 2 месеца; счупване на два гръдни прешлена на гръбначния стълб, без засягане на гръбначния мозък, причинило трайно затрудняване движението на снагата за около 6–8 месеца; счупване на лява бедрена кост в горната и трета, затруднило движението на левия крайник със среден срок за възстановяване около 8–10 месеца – 80 000 лв.).

Следва да се отбележи, че според ТР № 1/2021 г. на ОСГТК на ВКС при прилагане разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД преценката на съда за размера на справедливото обезщетение за неимуществени вреди от деликт не е ограничена от заявената претенция, но не може да се присъди сума, надхвърляща поисканата в петитума на исковата молба. Оценката на увредения по отношение на претърпените неимуществени вреди, която намира своя израз в петитума на исковата молба, не е и не може да бъде ограничителен критерий за свободното определяне на размера на справедливото обезщетение от страна на съда.

С оглед гореизложеното, настоящият състав приема, че предявеният иск за неимуществени вреди е принципно основателен за сумата от 75 000 лева, но предвид приетата 1/3 съпричиняване от страна на пострадалия, искът следва да се уважи за сумата от **50 000 лева**. За разликата до претендираните 60 000 лева, частично от 80 000 лева се отхвърля.

По отношение на законната лихва:

В действащия Кодекс за застраховането изрично е регламентирано, че застрахователното покритие включва и лихвите по чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ (арг. чл. 493, ал. 1, т. 5 от КЗ), тоест застрахователят отговаря за лихвата за забава, когато застрахованият отговаря за тях пред увреденото лице, което в хипотезата на деликта произтича от правилото на чл. 84, ал. 3 от ЗЗД. Въпреки това в чл. 429, ал. 3 от КЗ е регламентирано, че лихвите за забава на

застрахования по ал. 2, т. 2, за които той отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума (лимита на отговорност). В този случай от застрахователя се плащат само лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 от КЗ или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна. Или, отговорността на прекия причинител за лихви, считано от датата на неправомерното увреждане съществува, но същата (по силата на самия кодекс) се поема от застрахователя от един по-късен момент, в който му е станало известно настъпването на застрахователното събитие. Не е налице законова възможност в тежест на застрахователя да се възложат и лихвите за времето от увреждането до уведомяването му за това.

По делото безспорно се прие, че ищецът е отправил претенция пред застрахователя на 09.12.2021 г. за заплащане на обезщетение за претърпените неимуществени вреди, респ. не се установява датата, на която самият застрахован е уведомил застрахователя – ответник.

Ето защо, претенцията за законна лихва е основателна, считано от 09.12.2021 г., но предвид изложените по-горе мотиви относно промененото становище на ищеца досежно началната дата на лихвата, съдът прие, че единственото валидно искане от ищеца за присъждане на законна лихва е 10.03.2022 г., така както е изложено в исковата молба. Следователно, с оглед диспозитивното начало съдът следва да уважи претенцията за законна лихва от поискания по-късен момент, т. е. от 10.03.2022 г.

По разноските:

Ищецът претендира разноски в размер на 668 лева – съдебно – деловодни разноски, от които: 525 лева по двете експертизи и 143 лева за заплатени такси за документи от МБАЛ П., както и адвокатско възнаграждение на адв. Т. за оказаната безплатна защита на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв, съгласно представен договор от 02.06.2023 г. Разходът за изискани от съда по реда на чл. 192 от ГПК документи е необоснован, доколкото адресат на същите е съдът, а не страната. Искането в тази част е неоснователно.

Предвид изхода на спора, съдът счита, че разноските, които следва да се възложат в тежест на ответника, съразмерно на уважената част от иска са в размер на **437.50 лева**.

Относно възнаграждението на адв. Т. за оказаната безплатна правна защита, съдът намира следното:

Съгласно [чл. 78, ал. 1 от ГПК](#), заплатените от ищеца такси, разноски по производството и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, се заплащат от ответника съразмерно с уважената част от иска, а съгласно [чл. 38, ал. 2 от ЗАДв](#), ако в съответното производство насрещната страна е отговорна за разноски, адвокатът, оказал безплатно адвокатска помощ, има право на адвокатско възнаграждение. Между адвоката по чл. 38, ал. 1 от ЗАДв и насрещната страна не е налице договорно правоотношение, като задължението на последната за заплащане на възнаграждение на адвоката на противната страна произтича именно от отговорността ѝ за разноските. В тези случаи присъденото възнаграждение при оказана безплатна адвокатска помощ цели да възмезди положения труд от адвоката, а не да възстанови на страната изцяло или частично направените от нея разходи за адвокатско възнаграждение. Трайно е разбирането, че размерът на възнаграждението за безплатно осъществена правна помощ се определя съобразно размера на уважената/отхвърлена част от иска, т. е. според защитения интерес, при отчитане действителната фактическа и правна сложност на делото.

Многократно в практиката е поставян и въпроса за наличието на предпоставките по чл. 38, ал. 1, т. 1 – т. 3 от ЗАДв и начинът, по който същите се установяват в производството. Принципът, от който изхожда практиката на ВКС, е че достатъчно доказателство за осъществяване на основанието по чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАДв са съвпадащите волеизявления на страните по договора за правна помощ, т. е., за да упражни адвокатът правото по чл. 38, ал. 2 от ЗАДв е достатъчно да представи сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да посочи, че договореното възнаграждение не е заплатено от подзащитния, а е безплатно на съответното основание по чл. 38, ал. 1 от ЗАДв, като не се нуждае от доказване отношението между клиент и адвокат (Определение № 50163 от 24.08.2023 г. по т. д. № 502/2022 г., II т. о., Определение № 2717 от 27.09.2023 г. по ч. гр. д. № 3197/2023 г., II т. о.).

От друга страна, с Решение на СЕС от 25 януари 2024 г. по дело С-438/22 по преюдициално запитване, отправено от Софийски районен съд, е прието, че член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС следва да се тълкува в смисъл, че ако се установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на

посочените разпоредби, националният съд е длъжен да откаже да я приложи, както и че национална уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията "с оглед на целта" по смисъла на тази разпоредба от ДФЕС. Изрично е посочено, че при наличието на посочените ограничения не е възможно позоваването на легитимни цели, както и че националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба спрямо страната, осъдена за разноски, включително и когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги.

Решенията на Съда на Европейския съюз по преюдициални запитвания са задължителни за всички съдилища на основание чл. 633 от ГПК, поради което настоящият съдебен състав следва да направи преценка дали нормата на чл. 38, ал. 2 от ЗАдв, която препраща към Наредба № 1/2004 г. и задължава съда да определи адвокатско възнаграждение в размер не по-нисък от предвидения в нея, в случаите, когато адвокатът е осъществил безплатно адвокатска помощ на материално затруднено лице, е съответна на правото на ЕС.

Правото на адвоката да получи възнаграждение за своя труд е изрично прогласено в нормата на чл. 36, ал. 1 от ЗАдв, а като израз на социална дейност той може да предостави безплатно адвокатски услуги (*pro bono*) на материално затруднени лица - чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв. Разпоредбата на чл. 36, ал. 2, изр. 2 от ЗАдв изрично забранява уговарянето на адвокатско възнаграждение в размер по-нисък от посочения в наредба, издадена на основание по чл. 36, ал. 2 от ЗАдв, за съответния вид работа. Определянето на адвокатско възнаграждение от съда при безплатна правна защита (чл. 38, ал. 2 ЗА) и намаляването му при прекомерност на уговореното (чл. 78, ал. 5 ГПК) е ограничено до минималния размер по тази наредба. Това е Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, приета от Висшия адвокатски съвет. Въведеното с чл. 38, ал. 2 от ЗАдв правило, че съдът присъжда възнаграждение в определения от Висшия адвокатски съвет размер, който е значително по-висок от приложимите размери в аналогични случаи (по Закона за правната помощ), без възможност на съда да прецени вида, количеството и сложността на извършената работа, създава изкуствени

икономически бариери при защитата на правата и интересите на участниците в гражданския процес и представлява нарушение на конкуренцията по смисъла на член 101, параграф 1 ДФЕС, в какъвто смисъл е даденото тълкуване в решението по дело C-438/22 на СЕС.

По изложените съображения нормата на чл. 38, ал. 2 от ЗАдв, препращаща към Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатски възнаграждения не съответства на правото на ЕС, поради което не следва да се прилага. Посочените в наредбата размери на адвокатските възнаграждения могат да служат единствено **като ориентир** при определяне служебно на възнаграждения, **но без да са обвързващи за съда**. Тези размери, както и приетите за подобни случаи възнаграждения в НЗПП, подлежат **на преценка от съда** с оглед цената на предоставените услуги, като от значение следва да са: видът на спора, интересът, видът и количеството на извършената работа и преди всичко фактическата и правна сложност на делото – в този смисъл е Определение № 50015 от 16.02.2024 г. на ВКС по т. д. № 1908/2022 г., I т. о.

Настоящият състав намира, че в полза на адв. Д. Т. следва да се присъди адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна правна помощ на ищеца, като материално затруднено лице по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв в размер на **4 650 лева**, съразмерно на уважената част от иска.

II. Ответникът също претендира разноски на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК в размер на 8 520 лева с ДДС – адв. възнаграждение, платено в брой. Направени са разноски и за депозити.

Направено е възражение за прекомерност на основание чл. 78, ал. 5 от ГПК, което е основателно. Съгласно Наредба № 1/2004 г., която служи за ориентир при определяне на адвокатското възнаграждение, минималният размер на възнаграждението за адв. Г. съдът определя в размер на **1 560 лева с ДДС**, съразмерно на отхвърлената част от иска. Ищецът следва да заплати на ответника и **58.33 лева** - за платен депозит, също съразмерно на отхвърлената част от иска.

Ищецът е освободен от задължението за внасяне на държавна такса на основание чл. 83, ал. 2 от ГПК. Съгласно чл. 78, ал. 6 от ГПК, когато делото е решено в полза на лице, освободено от държавна такса или от разноски по производството, осъденото лице е длъжно да заплати всички дължащи се такси и разноски. Съответните суми се присъждат в полза на съда. Съразмерно на уважената част от иска, ответникът следва да заплати в полза на съда сумата от **2 000 лева** – за държавна такса.

Ето защо, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „З Д Б. И.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., р-н Л., ул. „Д. Б.“ № **, да заплати на Й. Г. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. П., ул. „А. С. А.“ № **, сумата от **50 000** (петдесет хиляди) **лева** за претърпените от него неимуществени вреди от ПТП, настъпило на *** г. по вина на С. П. К., управлявал л. а. М ** **, рег. № ****, ведно със законната лихва от 10.03.2022 г. до окончателното плащане на сумата, на основание чл. 432, ал. 1 от КЗ, по банкова сметка в „*****, с титуляр Д. С. Т., клиент Й. Г. Г., като

ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над присъдените 50 000 лева до претендираните 60 000 (шейсет хиляди) лева – частично от 80 000 лева, като неоснователен.

ОСЪЖДА „З Д Б. И.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., р-н Л., ул. „Д. Б.“ № **, да заплати на адв. Д. Т. от **, под личен рег. № *****, сума в размер на **4 650** (четири хиляди шестстотин и петдесет) **лева**, представляващи адв. възнаграждение за оказаната безплатна правна защита, съразмерно на уважената част от иска, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв.

ОСЪЖДА „З Д Б. И.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., р-н Л., ул. „Д. Б.“ № **, да заплати на Й. Г. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. П., ул. „А. С. А.“ № **, сумата от **437.50 лева** (четиристотин трийсет и седем лева и 50 стотинки) – съдебно-деловодни разноски за платени депозити за вещи лица, съразмерно на уважената част от иска, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

ОСЪЖДА Й. Г. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. П., ул. „А. С. А.“ № **, да заплати на „З Д Б. И.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., р-н Л., ул. „Д. Б.“ № **, сумата от **1 560** (хиляда петстотин и шейсет) **лева с ДДС** - разноски за адвокатско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от иска, както и **58.33 лева** (петдесет и осем лева и 33 стотинки) – разноски за платен депозит за вещи лица, също съразмерно на отхвърлената част от иска, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА „З Д Б. И.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., р-н Л., ул. „Д. Б.“ № **, да заплати по сметка на Окръжен съд – Пазарджик сумата от **2 000** (две хиляди) **лева**, представляващи

държавна такса, съразмерно на уважената част от иска, на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК, както и 5 (пет) лева – за служебно издаване на изпълнителен лист при неплащане на сумата в срока за доброволно изпълнение.

Решението може да бъде обжалвано пред Пловдивския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пазарджик: _____